

Anmeldelser.

Bibliographie d'histoire coloniale (1900—30). Publiée par les soins de A. Martineau, Roussier & Tramond. Premier congrès international d'histoire colonial — Paris 1931. Société de l'histoire des colonies françaises. Paris 1932. 24 × 15½ cm, xvi-677 s.

I tilknytning til den store koloniudstilling i Paris 1931 afholdtes der i september samme år den første internationale kongres for kolonialhistorie med det hovedformål at foranledige udgivelsen af en bibliografi over de vigtigste kolonialhistoriske arbejder inden for tidsrummet 1900—1930. Som resultatet af disse bestræbelser foreligger nu et omfattende værk med bidrag fra 14 lande og en lang række forfattere, nemlig Tyskland (Gérock), Belgien (Huisman, Jacquet), Chile (Edwards), Colombia (Posada), Danmark (Birket-Smith), Spanien (Altamira, Capdequi), de Forenede Stater (Lowell-Ragatz), Frankrig (Tramond, Bernard, Piquet, Mallon, de Cenival, Bruel, Hardy, Chassigny, You, May, Verdat), Storbritannien (Newton, Hill, Lewin, Beauchesne, Lanctot, de La Røque de Roquebrune), Italien (Manfroni, Valensin, Naldo-Nardoni), Norge (Fr. Isachsen), Nederlandene (Colenbrander), Polen (Zebrowski) og Portugal (Machado).

Allerede denne liste vil være tilstrækkelig til at vise en af de svagheder, der nødvendigvis må hæfte ved et hidtil uforsøgt foretagende som dette. Det er rimeligt, at lande, hvis eksistens bygger på tidligere kolonier som Chile og Colombia, er repræsenteret; men så savner man dobbelt de andre latinske republikker i Amerika, især vel Argentina, Brasilien, Perú og México. Polen, som aldrig selv har ejet oversøiske besiddelser, findes, men Sverige mangler. En tilsvarende brist på ensartethed træffer man i de enkelte bidrag. Særlige forhold har uden tvivl gjort sig gældende, når det ikke er lykkedes at få nogen tysk medarbejder til at foretage det fornødne udvalg inden for sit lands litteratur, og det indrømmes også beredvilligt af udgiverne, at den tyske fortegnelse med sine 8 (otte!) sider naturligvis hverken er helt

eller halvt fyldestgørende. Det kan ikke betragtes som urimeligt, at Frankrig dominerer ret stærkt i omfanget af sine bidrag; men der er intet som helst forhold i, at Belgien optager 77 sider og Nederlandene med det kæmpemæssige kolonirige kun 10. Iblandt de vistnok i øvrigt fortræffelige, engelske bidrag savnes fuldstændig et afsnit om Indien.

De her fremhævede mangler står formodentlig i forbindelse med en vis løshed i opgavens stilling. Hver medarbejder har haft frie hænder, således at grænserne for, hvad der burde medtages, er opfattet yderst forskelligt. I hvilket omfang skal man tage hensyn til koloniernes historie før kolonisationen (tænk f. eks. på Nord-Afrika), deres opdagelse, særlige forhold som missionsvæsen osv.? Ligeså usikker står man over for sådanne videnskaber, der i visse tilfælde kan spille en rolle som historiske hjælpefag: geografi, etnologi o. l. I det danske afsnit er grænserne måske trukket for snævert, mens der i andre er medtaget arbejder, som kun med stor vanskelighed skulde synes at falde inden for de givne rammer.

Med alle sine svage punkter er det foreliggende værk dog en begyndelse, som må hilses med glæde, og det må alvorligt håbes, at det vil finde fortsættelse. Det har bud ikke blot til historikere af fag, men vil også være et uundværligt hjælpemiddel for geografer, og efterhånden skulde det ikke synes uoverkommeligt at finde en form, som afhjælper de endnu forekommende mangler.

K a j B i r k e t - S m i t h.

Anna Kristoffersson: Regionalgeografiska studier i mellersta Jylland. (Svensk geografisk årsbok 1931, S. 97—165).

I de senere Aar har man fra forskellige Sider i Udlandet taget Dele af Danmarks Geografi op til Behandling. Dette gælder saaledes f. Eks. Sjælland, hvorom Prof. Hans W:son Ahlmann har skrevet Afhandlingen: Själlands landsbygd (Ymer 1923) samt Bornholm, hvis Bebyggelsesgeografi er blevet behandlet af Dr. Rudolf Tack i „Bornholms Besiedlung“ (Rostock 1929). Ligeledes kan nævnes en Doktordisputats af Ilse Schmidt: Die Häfen der dänischen Inseln in ihre geographischen Bedingtheit (Berlin 1927). Hertil kommer saa Dr. phil. Anna Kristofferssons Afhandling om det mellemste Jylland.

Forf. har som Studieobjekt udvalgt sig en Zone, som hun mod Nord afgrænser ved en Linie, der gaar fra den inderste Del af Kalø Vig og lige mod Vest til Nissum Fjord. Mod Syd sættes ligeledes en øst-vestlig Linie som Grænse. Den gaar her fra Sydspidsen af Horsens Fjord til Nyminde Gab. Det saaledes indgrænsede Omraade har et Areal paa ca. 7000 km².

Afhandlingen er bygget over grundige Studier i den foreliggende